

Voorzitter Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Den Haag
24 september 2004

Ons kenmerk
DCE/2004/42885

Onderwerp
jaarverslag RIA 2003

Bijlage(n)
- jaarverslag 2003 Rijks Inspectie Archeologie

Te uwer informatie bied ik u hierbij het Jaarverslag 2003 van de Rijksinspectie voor de Archeologie (RIA) aan.

Met belangstelling heb ik het jaarverslag 2003 van de Rijksinspectie voor de Archeologie gelezen. Het betreft het tweede jaarverslag van deze nog jonge loot aan de culturele inspectietak. De RIA heeft gekozen voor een uitvoerige verslaglegging. Op deze wijze wordt niet alleen inzichtelijk gemaakt wat de formele taken van de RIA zijn en welke van deze taken de RIA dit jaar van functioneren op zich heeft genomen, maar wordt ook duidelijk gemaakt welke onderwerpen (soms) punt van discussie zijn in het archeologisch bestel.

Op de volgende onderwerpen uit het verslag wil ik nader ingaan.

* Hoofdstuk 2

Zeer positief beoordeelt de inspectie het feit dat zowel de universitaire bedrijven, als ook enkele gespecialiseerde bedrijven zich door het CvAK hebben laten beoordelen.

Ook ik beschouw het als een positieve ontwikkeling dat veel archeologische bedrijven, om te kunnen opgraven onder de verantwoordelijkheid van een vergunninghouder, zich hebben laten toetsen door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK).

De inspectie blijft het echter noodzakelijk vinden dat tot de inwerkingtreding van de wetswijziging booronderzoek via een beleidsregel gedefinieerd wordt als een vorm van opgraven.

Op dit moment wordt er binnen mijn ministerie bezien of een regeling mogelijk is waarbij booractiviteiten onder het wettelijke regime worden gebracht. De RIA is daar bij betrokken, evenals de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.

Niettemin constateerde de RIA eind 2003 met zorg dat het beroepsregister als hoeksteen van het nieuwe bestel nog steeds ontbrak.

Een feitelijk juiste constatering van de RIA. Ik heb de Nederlandse Vereniging van Archeologen (NVvA) gevraagd een beroepsregister op te stellen. Ik verwacht in het najaar van dit jaar een, ook door de sector gedragen, voorstel, op welke wijze dat register kan functioneren.

De ontwikkeling van het derde nog ontbrekende element, een 'nationale onderzoeksagenda', is dankzij de inzet van vele personen en instellingen en een voortvarende coördinatie van de werkzaamheden door de ROB, in 2003 wél goed op gang gekomen.

Samen met de RIA onderschrijf ik het belang van een Nationale Onderzoeks Agenda (NOA). De Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) werkt op dit moment samen met universiteiten en andere betrokkenen in het archeologisch bestel aan de totstandkoming van de NOA.

Tot teleurstelling van de RIA vertoonde de op enkele punten dringend noodzakelijke herziening van de KNA een gebrek aan voortgang.

Het onderhouden van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) is de verantwoordelijkheid van het CvAK, de archeologiesector zelf dus. Naar ik heb begrepen is een herziening van de KNA voor volgend jaar gepland.

In dit verband constateert de RIA dat gemeenten zonder archeologische dienst vaak lokale amateur-archeologen de ruimte willen bieden voor archeologisch onderzoek, maar dat zij dikwijls niet volledig op de hoogte zijn van de wettelijke bepalingen hieromtrent.

Ik zie geen dwingende redenen hier actie op te ondernemen. Met de implementatie van het wetsvoorstel 'Malta' zal archeologie beter in gemeentelijke organisaties ingebed worden en regelgeving ter zake van archeologie bekender worden.

Een ander punt van zorg voor de bedrijven is de concurrentie van gemeentelijke archeologische diensten die (op basis van projectvergunningen) in andere gemeenten onderzoek verrichten maar daarbij geen marktconforme prijzen hanteren.

Ik deel die zorg maar in eerste instantie zullen de politiek verantwoordelijken, en dat zijn de gemeentebesturen van de desbetreffende gemeenten, door het (benadeeld) archeologisch bedrijfsleven hierop aangesproken dienen te worden. Zij zijn immers verantwoordelijk voor het handelen van hun archeologische dienst. Overigens hebben mij uit het archeologische bedrijfsleven signalen bereikt dat men dit onderwerp graag in een wat bredere setting (samen met gemeenten, universiteiten e.a.) middels een soort rondetafelconferentie wil bespreken. Dat lijkt mij een goed initiatief waaraan desgevraagd ook mijn departement van harte zal deelnemen.

* Hoofdstuk 3

Van de vijftien onderzochte Ave's voldeden naar het oordeel van de RIA maar drie aan het minimale niveau dat de KNA beoogt. Negen PvE's vertoonden duidelijke tekortkomingen. Drie PvE's waren van onacceptabele kwaliteit.

Ik zal deze uitkomsten betrekken in een breder onderzoek naar de kwaliteit van PvE's zoals ik de Eerste Kamer in mijn brief d.d. 9 juni 2004 heb toegezegd. De resultaten van dit onderzoek zal ik ook uw Kamer doen toekomen.

Geconcludeerd kan worden dat de kwaliteit van inventariserend veldonderzoek een blijvende bron van zorg is.

Uit het verslag van de RIA maak ik op dat het hier niet gaat om een acuut en/of substantieel probleem. Dezerzijds onderneem ik ter zake van dit onderwerp dan ook geen verdere stappen.

De RIA acht het dan ook van groot belang dat de minimum inrichtingseisen voor depots in een Algemene Maatregel van Bestuur worden geformuleerd.

Daar waar regelgeving niet overduidelijk noodzakelijk is, stelt dit kabinet zich terughoudend op ten aanzien van nieuwe regels. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie bevat reeds eisen ten aanzien van het bewaren archeologische vondsten in depots. Een AMvB ten aanzien van inrichtingseisen voor depots vind ik dan ook overbodig.

Tenslotte nog het volgende.

Op een aantal punten (zie bv. p. 21/22 en p. 31) wordt door de RIA (indirect) verwezen naar de resultaten van een uitgevoerde inspectie op Schokland. Deze Schokland reportage is in 2003 nog niet vastgesteld en in die zin zijn de conclusies zoals hier vermeld voorbarig.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(mr. Medy C. van der Laan)